

## Het heiligenboek

Daniele Comboni Tom Zwaenepoel

Daniele Comboni wordt in 1831 geboren in Limone aan het Gardameer (Brescia) als zoon van arme boeren en tuinders. Uit materiële nood moet hij het dorp verlaten en naar Verona trekken, waar hij op school gaat. Daniël ontdekt zijn priesterroeping en komt onder de indruk van de getuigenissen van de eerste missionarissen die terugkeren uit Afrika. Drie jaar na zijn priesterwijding vertrekt hij zelf voor de eerste keer op missiereis naar Afrika (1857), maar moet een jaar later wegens ziekte terugkeren. Trouw aan zijn principe *O Nigrizia o morte* (Afrika of de dood) gaat hij zijn weg en sticht in Verona de gemeenschap van de Comboni-missionarissen (1867). Tijdens het Eerste Vaticaans Concilie vraagt hij de bisschoppen of alle plaatselijke Kerken willen deelnemen aan de redding van Afrika (1870). Zijn inzet voor de deelname van missiezusters aan de evangelisatie van Centraal-Afrika leidt tot de gemeenschap van de Comboni-missiezusters (1872). Vijf jaar later wordt hij benoemd tot apostolisch vicaris van Centraal-Afrika en tot bisschop van Khartoem (Soedan) gewijd. Drie jaar later keert Comboni voor de achtste en laatste keer terug naar Afrika. Uitgeput door de

vele inspanningen sterft hij in Khartoem (1881).

Daniele Comboni stamt uit een familie die rijk is aan religieuze en menselijke waarden, maar arm op materiaal vlak. Voor het eerst komt hij in contact met de ellende van het Afrikaanse volk wanneer hij op zeventienjarige leeftijd een vrijgekochte slaaf ontmoet. Hij 'ontdekt' het continent van de slavenhandel, de etnische twisten en de uitbuiting door koloniale machten. Door die ervaringen wordt de evangelisatie van Afrika zijn levensideaal. Met profetische stem verkondigt hij aan de hele Kerk, in het bijzonder de Europeanen, dat de Afrikaanse volken geholpen moeten worden. Omdat christen-zijn universeel, internationaal en wereldwijd is, moet Afrika ook een plaats in de Kerk krijgen. Zijn missieproject 'Afrika door Afrika redden' is de vrucht van zijn oneindige vertrouwen in de menselijke en religieuze capaciteiten van de Afrikanen. Met zijn overtuiging dat Afrikanen zelf het evangelie kunnen verkondigen, blaast hij de al bijna opgegeven missie in Centraal-Afrika nieuw leven in. Hij droomt er zelfs van het hele continent te bereiken. Hij roept koningen, bisschoppen, edellieden en het volk op tot solidari-

teit en geestelijke of materiële ondersteuning.

In 1857 trekt Daniele Comboni in het gezelschap van vijf missionarissen naar Afrika. Bij zijn aankomst in Khartoem wordt hij geconfronteerd met een ondraaglijk klimaat, ziekte, de dood van jonge missionarissen, armoede en verlatenheid van de mensen. Dat alles zet hem ertoe aan zich nog actiever in te zetten. Hij leert de culturen en talen van de lokale etnieën kennen, zodat ze het evangelie volgens hun uitdrukkingsvormen en gebruiken kunnen voorstellen. Hij streeft naar sociale rechtvaardigheid, bestrijdt de slavernij en verlangt missies met Afrikaans 'personeel'. In de jaren 1877 en 1878 ervaart hij met zijn missionarissen en missiezusters de droogte, die de helft van de plaatselijke bevolking het leven kost en de missie aan de rand van de afgrond brengt. Onder de last van de zware arbeid, het lijden en de talrijke sterfgevallen en de bitterheid van de aanklachten en laster tegen hem wordt hij ziek. Toch blijft hij zijn ijeren wil doorzetten. Nog op zijn sterfbed smeekt de 'vader van de Afrikanen' zijn medebroeders hun missie roeping trouw te blijven. Zijn laatste woorden zijn: „Ik sterf, maar mijn werk sterft

niet.” In het hart van Afrika sterft een missionaris-priester met Afrika in het hart.

Ook vandaag vraagt Daniele Comboni ons vol genegenheid en bezorgdheid te kijken naar het Afrikaanse volk. Nog steeds wordt het Zwarte Continent getekend door politieke, economische, sociale, etnische en religieuze conflicten, ondanks de rijkdom van de Afrikaanse aarde aan menselijke en geestelijke hulpbronnen. Nog steeds wacht het arme Zuiden op een 'missieproject' van de internationale gemeenschap om de kloof met het rijke Noorden te dichten.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

## Omroep

**18 november, 23.50 uur**, Canvas. *Punishment*, eerste aflevering van de BBC-documentaire *Life and Death Row* over de doodstraf in de Verenigde Staten gezien vanuit het standpunt van daders, slachtoffers, hun familieleden en advocaten

**19 november, 21.15 uur**, één. *Mona Lisa Smile*, Amerikaans drama uit 2003 met Julia Roberts. Kunsthistorica Katherine Watson geeft in 1953 les aan Wellesley College, een prestigieuze meisjesschool in de Verenigde Staten. Haar liefde voor moderne kunst en haar uitgesproken mening over de rol van de vrouw worden allesbehalve gewaardeerd door haar collega's.

**20 november, 20.10 uur**, Canvas. *Voorbij de waan van de dag*, eerste aflevering van de documentaire reeks *België scherpgesteld* over de manier waarop Belgische fotografen sinds 1945 kijken naar hun land en zijn bewoners.

**20 november, 21 uur**, Canvas. *Battles*, tweede aflevering van de documentaire serie *Asfalt* over telkens één sporttak. De Brusselse jongeren Rateb en Tiro bereiden zich voor op het Belgisch kampioenschap breakdance, maar dan ontploffen in Brussel twee bommen...

## De vrome kudde

*Beestenboel* Ingezonden door Sander Vermaercke

Hoe steek je een olifant in een koelkast? Deurtje open, olifant erin, deurtje toe.

Hoe steek je een nijlpaard in een koelkast? Deurtje open, olifant eruit, nijlpaard erin, deurtje toe.

De leeuw geeft een feest. Iedereen is er, behalve één iemand. Wie? Het nijlpaard, want dat zit nog in de koelkast.

Drie mensen willen een krokodillenrivier oversteken. Hoe doen ze dat zonder opgegeten te worden? Gewoon overzwemmen, de krokodillen zijn toch naar het feest van de leeuw.

*In de bank* Ingezonden door Jan Umans

Een klant stapt het bankkantoor binnen en wil een kluis huren. De bankbediende vult de vereiste formulieren in en vraagt:

– En moet uw echtgenote ook in de kluis kunnen?

Waarop de klant:

– Nee hoor, enkel dit bundeltje papieren.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

overstroming	lichtkring om de zon	bureau	kookattribuut	aangehechte tak	modetijdschrift
7					
pl. in Rusland	zangnoot	platina	8	pleisterkalk	roofdier
5			soezerig	3	
stemregister	geneeskrachtige plant	slagwapen	tussen (voorvoegsel)		
6			Vlaamse zanger	Duits gebergte	
woesteling	koordans	week			4
				verbruikt	reeks
ontkenning		bouillonmerk			
flipperterm	2		aan de kant	1	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

**DEPUZZELAAR**

© De Puzzelaar

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

Oplissing van deze puzzel: pistolet